

# SZABADKAI UJSÁG

**Előfizetési árak:**

Helyben: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egy hónapra 70 f. Vidékre: egész évre 12 K, félévre 6 K, negyedévre 3 K., egy hónapra 1 K.

**Felelős szerkesztő:**

**PUSZTAI BÉLA.**

Kiadja: A Szabadkai Ujság Ujsághiadó Vállalat

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**

Hírth Aladár könyvnyomdája, Batthyány-utca  
Telefon szám: 5-75.

## Tisza István a király előtt.

A képviselőház elnöke — miniszterelnök (?)

— Távirati jelentés —

Wien, jun. 7. délelőtt

Mikorra e sorok napvilágot látnak, Ő felsége előtt áll gróf Tisza István a képviselőház elnöke, a kit a lemondott Lukács László, a királynak a maga utódjának ajánlott.

Tisza István diszmagyarba öltözött és a schönbrunni királyi kastélyba magával vitte aktatáskáját is, a melyben a kibontakozásra vonatkozó propozíciói írásba vannak foglalva.

Az audiencia valószínűleg hosszabb időt fog igénybe venni, mivel Ő felsége Tiszától akarja megtudni, hogy mi okozta a politikai helyzetnek mostani teljes elvadulását.

Ha a király kabinetalakításra ad Tiszának megbízást, úgy legkésőbb keddre megalakul az új kormány

A kormányt, a Lukács kabinet tagjaiból alakítaná Tisza, csupán a király személye körüli miniszter lenne új ember.

Tudósítónk jelenti, hogy báró Jósika Samut, a főrendiház elnökét Ő felsége délelőtt 10 órakor fogadta kihallgatáson. Jósika teljes részletességgel mondta el a királynak a mostani válság történetét.

## Meghátráltak a gyávák.

— A Héderváry-Gerő esetek. —

A budapesti lapokban véres hadi tudósítások jelentek meg a képviselőház utóbbi üléséről. Az, aki ezeket a tudósításokat olvassa, így látja a helyzetet:

Az ellenzék a legnagyobb mértékben el volt foglalva azzal, hogy a hazát mentse, ordított, sipolt, és lármázott, amikor egyszerre félelmetes falanxban bevonultak a képviselőházi palotaőrök. Mindannyija félelmetes elszánt legény, mindannyija lesve leste az alkalmat, hogy — felsőbb utasításra természetesen szabdalkozva neki essék az ellenzéki képviselőknek. Az ellenzék azonban zordonul megállta a helyét és szemtől-szembe mondta az őrségnek a gyalázó kifejezéseket. Természetes, hogy az őrségnek több sem kellett, Gerő százados a sioux-indiánok harci üvöltésével esett neki Héderváry Lehelnek.

„Vér a magyar parlamentben!” „Karddal egy magyar képviselő ellen!” üvöltöttek már messzire azok a címek, amelyek a lapokban ezzel az esettel foglalkoznak. S azután újabb hősiességek jönnek. Héderváry Lehel, hogyan védekezett a mandzsetta gombjával parirozván a rettenetes vágásokat, hogyan rogyott le a sulyos csapások alatt a pad közé, hogyan ragadták meg a pribékek, hogyan hurcolták ki az ülésteremből és így tovább. Azután jönnek a leírások arról, hogy az ellenzék milyen ádáz haraggal nézett farkas szemet a képviselőházi őrséggel, egyesek hogyan akartak neki feszített mellel neki rohanni a meztelen kardoknak és a töltött Frommer pisztolyoknak. A legrémesebb vérengzés lett volna, ha a hősök kölcsönösen



## Biomaláta. Biomalz

kitűnő, jóízű és emellett olcsó táp- és erősítőszert mindazok számára, akik erősítésre és felüdítésre szorulnak. Németországban a legelterjedtebb és legkedveltebb erősítőszert. Az ára gyógyszerárakban és drogériákban dobozonként 1 korona 30 fillér és 2 korona 50 fillér

vissza nem tartják egymást, az olvasó szinte örül, milyen szerencse, hogy amíg minden egyes képviselőnek annyira elborult az agya, hogy pusztá kézzel akart neki rohanni a fegyveres katonáknak, mindegyiknek volt annyi belátása, hogy ettől a kockázatos vállalkozástól visszatartotta a — szomszédjait. Miután neki is voltak szomszédjai, neki sem kellett a fegyvereknek rohannia és így az egész affér elvégződött anélkül, hogy igazi vérfürdőt kellett volna rendezni a parlament üléstermében.

Igy a harcitudosítások. Mi ezzel szemben a valóság?

A valóság az, hogy a parlamenti őrség udvariánosan, a képviselő urak érzékenységét kimélve, lépett föl, anélkül, hogy kereste volna az alkalmat és a módot az összetűzésre. Az összetűzést azok a képviselő urak produkálták, akik szidalmakkal és becstelenségekkel fogadták a palotaőrséget. A képviselő urak azonban ezuttal nem szegény rendőrökkel álltak szemben, akik kénytelenek minden inzultust zsebre vágni, hanem katonákkal, akiknek kötelességük, hogy minden rajtok esett sértést megtoroljanak. Így esett, hogy egyike a sértegető képviselő uraknak kikapott.

Hangsúlyozni kívánjuk ezt a szót, hogy „kikapott“, mert egy annak rendje és módja szerint elvégzett testi fenyegetésnél egyébb nem történt, akárhogy is igyekeznek az ellenzéki lapok az esetet felfújni és mártírrá tenni Héderváryt. Nem igaz, hogy vér folyt a magyar parlamentben, nem igaz az, hogy karddal támadtak a képviselőknek, csak az az igaz, hogy a palotaőrség egyik tisztje, akit erre a kardbojtja kötelez, lapjára fordított karddal végig vert egy képviselőt, aki nagyon is hangos szidalmakat kiáltozott feléje.

És amikor ez történt, amikor Héderváry megbotlott és a pad közé esett, nem igaz az, hogy az ellenzék tigrisként akart neki rohanni Gerő századosnak, nem igaz az, hogy csak hajszal választott el egy rettenetes vérfürdődől. Az igazság az, hogy az ellenzéken nem akadt egyetlen ember, aki oda mert volna sietni Héderváryhoz, hogy a földről fölsegítse, hanem a hősök egyszerre kezdtek megszökösni a tereméből és csak az ajtóból kiáltoztak megint vissza:

— Redl huszárok!

Ez történt. Az ellenzék minapi hősiességének és martiriumának ez a hiteles története. Nem voltak martirok, csak megfenyítették őket, úgy, ahogy megérdemelték. Nem voltak hősök, mert óvatosan kerültek az alkalmat, hogy összeütközésbe kerüljenek az a fegyveres erővel, mely már példát mutatott nekik arra, hogy nem szokott tréfálni.

Hiszen igaz, voltak ezek az urak is hősök már egyszer. Vissza kell emlékezni a híres december tizenharmadikára, amikor nem katonai fegyelem és katonai szokások alatt

álló palotaőrök, hanem csak a szegény egyszerű darabontlegények voltak az ülésteremben, akiknek külön utasításuk volt arra, hogy semmiféle körülmények között sem szabad kezüket a nagyságos képviselő urakra ráemelniök. Akkor hősök voltak ezek a derék urak, tessék visszaemlékezni arra, hogyan verték ki az ülésteremből ezeket az embereket, akiket egy felsőbb parancs teljesen védtelenné tett, hogyan rugták, pofozták, ütötték őket.

Akkor hősök voltak. Ma azonban, amikor erő és komoly veszedelem előtt álltak, egyszerre megszűntek hősök lenni, egyszerre lemondtak arról, hogy a hazát megmentésük, egyszerre cserben hagyták a cimborájukat és egyszerre mindannyian a saját bőrük megmentését találták a legsürgősebb dolguknak. Ez az, amire egész bátran és jogosan rá lehet mondani azt, hogy:

— Pfüj!

## Eladó kenyérgyár

Több mint százezer lakossal bíró alföldi városban egyedül álló modern berendezésű kenyérgyár, mely napi 30—35 m. m. kenyeret termel, azonban több mint kétszeresére fokozható, teljes felszereléssel és vevőkörrel eladó, azonnal átvehető

Hitelképesség és legalább 2000 korona pénz szükségeltetik. Bővebbet Halmi Mór, Szeged, Református palota.

## Báró Vojnits István miniszter.

Budapestről írják: Politikusok körében beszélnek, hogy egy kinevezendő Tisza-kabinetben, báró Vojnits Istvánnak a munkapárt alelnökének is szándékoznak tárcát felajánlani.

Báró Vojnits István már több ízben lehetett volna miniszter, de ezt a kétségtelenül megtisztelő ajánlatot mindig azzal háritotta el magától, hogy vannak nála hivatottabb egyének, vállalják el azok a megbízást. Most sem fogja elfogadni.

Budapesti tudósítónknak alkalma volt e tárgyban beszélgetést folytatni a báróval.

— Az igaz, hogy felkértem arra, hogy az új kabinetben tárcát vállaljak, de én miniszter nem akarok lenni. Pártom és gazdaságom ügyeinek intézése, annyi gondot ró rám, hogy egy annyira fontos és felelősség teljes pozíciónak, mint a miniszteri, alig tudnék megfelelni.

Ennyit mondott a munkapárt illusztris alelnöke. Pedig kár, hogy ennyire vonakodik miniszteri tárcát elfogadni. Az ő nagy tudásával és praxisával nagy hasznára lehetne egy új kabinetnek. Hozzáértőbb belügyminisztert elképzelni is lehetetlen.

## Hirek.

**A koronázás évfordulója.** A koronázás évfordulója az idén vasárnapra esik. Ebből az alkalomból a szent — Teréz templomban nagyszabású hálaadóistentisztelet lesz, a melyet Vojnich Dezső prépostplébános fog celebrálni fényes papi segédlettel. A hálaadóistentiszteleten az állami, a városi és a katonai hatóságok küldöttségileg képviseltetik magukat.

**A főispán itthon.** Dr. Purgly Sándor főispán, ma hat napi távollét után, Szabadkára visszaérkezett. A főispán a várost érdeklő ügyekben tartózkodott a fővárosban.

**Községi választások.** A törvényhatósági bizottság tagjai közül, több mint a felének a mandátuma, ez év folyamán lejár. A polgármesteri hivatal most állította össze azon képviselőknek a névsorát, a kiknek megbízatása most megszűnik. A választást valószínűleg az ősszel fogják megtartani.

**A palicsi fürdővendégek névsora.** Julius hó elsejétől, a Szabadkai Ujság minden számában közölni fogja a palicsi fürdővendégek névsorát. Ez lesz egyúttal a fürdő hivatalos névsorjegyzéke.

**A Leszámitoló Bank mérlege.** Felkérteünk a következő sorok közlésére: Három hete immár, hogy a Leszámitoló Bank kimondta, hogy felszámol. A közgyűlésen szerettünk volna részleteket megtudni az igazgatóság gazdálkodásáról, de mindössze annyit mondtak, hogy az alaptőke jó nagy része elveszett és hogy mindez a 8 nap mulva publikálendő mérlegből majd kitűnik. De háromszor nyolc nap is eltelt azóta és a mérleg adatait mégsem közölték velünk. Mi lesz? Jussunk van a teljes igazságot megtudni. Követeljük is! *Több részvényes.*

**Az érettségit tett ifjak nyilatkozata.** A gimnáziumban most érettségit tett ifjak osztályfőnökük Bibó Bige György védelmére, a következő nyilatkozatot teszik közé:

Mi, akik a szabadkai városi magyar gimnáziumban tegnap fejeztük be érettségi vizsgálatunkat, morális kötelességünknek tartjuk a nyílvánosság előtt is kifejezést adnunk annak a felháborodásunknak, amely bennünket méltán elfogott azon alaptalan vád hallatára, amellyel nyolc esztendőn keresztül volt osztályfőnökünket és latin professzorunkat Bibó Bige György főgimnáziumi tanárt rosszindulatu tendenciával megrágalmazták. Kijelentjük, hogy bennünket maturánk ideje alatt nevezett tanár semmiféle meg nem engedett kedvezményben nem részesített; érettségeink írásbeli tételit, bár dr. Szele Róbert főigazgató felfüggesztette munkánkat, nem közölte velünk s szó sem lehet arról, hogy velünk csak sejtette volna azt.

*A szabadkai főgimnáziumban 1912—13. tanévben érettségit tett ifjak.*

**Galamblovó verseny Palicson.** Palicson ma és holnap galamblovó versenyt tartanak.

# HUNGÁRIA

Általános Biztosító R.-T. Budapest  
VI., Károly-körut 2. (Kossuth-utca sarkán)

Részvénytőke: **6,000.000 korona.**

Elnök: Gróf Károlyi Imre. Igazg. kiküldött: Báró Fejérváry Imre.  
Választmányi tag: Báró Vojnits Sándor.

Tűz-, baleset-, szavatossági-, élet- és népbiztosítás, betörés-, jég-, üveg- és állatbiztosítás.

Orosó díjak! Modern feltételek! Kartellen kívül!  
Vezérügynökség: a Szabadkavidéki Takptár és Kereskedelmi R.-T. palotájában.  
Üzletszerzők fix fizetés és magas jutalék ellenében felvétetnek.

**Jelenet egy kereszt előtt.** Az evangélikus templom előtt áll egy nagy kőkereszt. Arra halad egy kis leányka és keresztet vet magára. Meglátja ezt egy római katolikus pap és rászól a leányra; „Fiacskám“ ez az eretnekek keresztje, ez előtt nem kell hogy keresztet vess magadra. Az igazi keresztény Jézus keresztje az, a melyik a római katolikus templomok előtt található. — (Tableaux!)

**Öngyilkos földmives.** Miátov Velimir sándori kocsmáros Arzén nevű fia, ma reggel agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen. Hulláját behozták a zentai temető bonczházába.

**Az Elite mozi legujabb műsora.** A Kossuth-utcai Elite mozi ma és holnap a következő érdekesítő műsort mutatja be: 1) A Duna völgye (természetes.) 2) A szerencse kertje (vigjáték.) 3) A legutóbbi világesemények folyóirata (saját felvételek.) 4) Egy őrült hajsza (dráma.) 5) Tűz és víz (kacagató.)

**A Milánkovits és Simits cég kiegészített** A Milánkovits és Simits cégnek sikerült a hitelezőivel békésen kiegyezni úgy, hogy most nyugodtan tovább dolgozhatnak. A cég üzlete a régi helyen, a Steinitz R. és fia cég volt üzlethelyiségében van.

**A legolcsóbb világítás a villanyvilágítás. Ne hiányozzék egy házból sem. Kérjünk költségvetést a Városi Villamosvasut és Világítási Társaságtól (Városi üzlet, Casinó-épület.)**

## Justh Gyulát gyenge gutaütés érte.

— Jah, a politika. —

Justh Gyula tudvalevőleg igen beteg ember. Agy és másféle bajai vannak. Folyton külföldi fürdőhelyeken tartózkodik, hogy bajaira gyógyulást keressen. Ő keres de, nem talál. Pár héti gyógykezelési magát és aztán hazajön — handabandázni. Persze, hogy a baja mindig jobban súlyosbodik.

A legutóbbi komédia is alaposan megviselték idegeit és ma reggel gyenge szélütés is érte.

Ezek a szélütések most majd gyakrabban meglátogatják, mert a guta olyan, hogy a hová egyszer a lábát beteszi, többet kikergetni nem lehet.

Szegény Justh Gyula leghelyesebben tenné, ha a politikát és elvbarátait otthagyná és rövid életét mindvégig külföldi fürdőhelyeken töltené. Így legalább még élhet egy pár évet. A handabandázás már nem neki való. Bizza azt a fiatalokra. Azok jobban kibírják a politika — kardcsapásait!

Dr. Zala Jenő ügyvédi irodáját VI-ik kör, Teréz-tér 83. sz. alatt megnyitotta.

**STOCK-  
COGNAC  
MEDICINAL**

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

**Camis és Stock**

gőzüzemű gyárából

**BARCOLA**



## Országos uszóverseny Baján.

### Általános feltételek.

A bajai cisztercita kath. főgimnázium „Testedző Köre“ 1913. évi június hó 15-én (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor Baján I. középiskolai országos uszóversenyt rendez. A következők: 1. Gyorsuszás 200 méteres handicap. 2. Kezdők versenye 100 méter V—VIII. osztályu tanulók részére. 3. 4×50 méteres vegyes staféta. 4. Gyorsuszás 50 méteres handicap. 5. Melluszás 100 méteres handicap. 6. Gyorsuszás 50 méteres. Főverseny. 7. I—IV. osztályu tanulók versenye. Gyorsuszás 50 méter. 8. 4×100 méteres gyorsuszó staféta. 9. Vízipóló. (5-ös csapatok részére.)

### Általános feltételek:

1. A versenyre, melyen a M. U. Sz. szabályai a mérvadók, benevezhet minden középiskolai tanuló és azok, kik most júniusban érettségiznek.

2. A verseny nevezési zárlata 1913. évi június hó 10-én (kedd) este 8 óra, amely időpontig (tétellel együtt) Scherer Béla a „Testedző Kör“ titkára címére Baja, főgimnázium küldendő. Későn érkező, valamint tét nélküli nevezések elfogadása felett a Kör vezetősége dönt.

3. Nevezési díjak: a 2. és 7. számban 50 fillér, az 1., 4. és 5. számban 60 fillér, a 6. számban 1 kor. 50 fillér, a 3. 8. számban csapatonként 3 korona és a 9. számban csapatonként 4 korona.

4. Az 1., 4. és 5. számban nevezők tartoznak e távra elért idejüket bejelenteni.

5. Díjazás: az 1., 2., 4., 5. és 7. számban I-ső ezüst-, II-ik pronz-, III-ik pronz-érem, a 6. I-ső nagy ezüst-, II. közép ezüst-, III. ezüst-érem, a 8. számban a győztes csapat minden egyes tagjának közép ezüst-érem, a másodiknak pronz-érem, a 3. és 9. számban a győztes csapat minden egyes tagjának ezüst-érem, a másodiknak pronz-érem. Négy induló esetén 2, hét induló esetén 3, és 12 induló esetén 4 díj adatik ki.

## Leamungókkal!

— Kávéházi beszélgetés. —

A: No barátom, most már nekünk fog felvirradni. Azok az átkozott mungók mehetnek a fenébe!

B: Mindig mondtam, hogy okos ember az a Déry Zoltán. Mikor államtitkár volt, csak 30.000 koronáért árulta a nagytrafik engedélyeket és most mégis ő buktatta el a Lukács kormányt — panamázás miatt.

A: Ne beszélj olyan hangosan! Nem muszáj mindenkinek tudni azokról a trafik engedélyekről. No és ha tette, jól tette. Volt esze.

B: Mióta hívják azt eszességnek? Különböleg legyen neked igazad. De biztos-e most már, hogy a mungók bucsut mondanak.

A: Hát nem? A bíróság kimondotta, hogy Lukács milliókat harácsol össze választási célokra.

B: Nos?

A: Hát?

B: Hát harácsol össze . . .

A: De te, ez nem is olyan nagy bűn. Ez még nagyobb eszesség.

B: Igazad van! Lukács nem is panamázott, de Déry . . .

A: Hallgass! Ki ne mondd. Nekünk mégis Déryt kell szeretnünk, mert az ő fellépése hozhat valami változást, a melytől mi remélhetünk . . .

B: Te mindig remélsz. Mikor a munkapárt megszületett, Héderváry gróft szeretted most, hogy zavart csinált az a Déry, őt imádod. Ember, de nagy gyomrod van!

A: És te ezen csodálkozol? Hát nem így kell gondolkozni minden okos, praktikus embernek? Mit remélhetek én már Hédervárytól vagy Tiszától, semmit, ellenben, ha az ellenzékiek kormányra kerülnek, egy-két évig újból jó dolgom lesz.

B: Tévedsz! Az ellenzékiek nem egyhamar fognak kormányra kerülni, sőt alig hiszem, hogy valaha is.

A: Akkor még mindig ráérek a munkapárthoz visszatérni.

B: Mintha az úgy menne. A munkapártiak nem igen fogadják vissza a renegátokat.

A: Azt te nem érted. Te nem vagy politikus.

B: Hát az elv, az semmi?

A: Ki törődik ma az elvekkal. A fő az, hogy az ember tudjon érvényesülni. Hogy mily eszközökkel, az a politikában mindig mellékes dolog volt. Légy okos tehát és kiálts velem együtt: Éljen Déry Zoltán! Meglátod nem lesz károdra.

B: Jó, hát legyen, éljen Déry, de ha az ellenzék hamarosan, kormányra nem jut, én veszettebb mungó leszek, mint valaha.

A: Jó, jó! De egyelőre. Le a mungókkal!

B: Le a mungókkal!

—tai.

**Megérkeztek a tavaszi és nyári ujdonságok**

**Blau és Philipp**

áruházába az „ANGOL SZABÓ“-hoz (Magyar Általános Hitelbank palota.)

Férfi, fiu és gyermekruhák, női felöltők

Mértékszerinti elsőrendű kifogástalan, jóállású férfiöltöny 64 korona. Ugyanez (valódi angol szövetből) 72 korona

óriási választékban

Telefon szám: 614.

# HORVÁT ORSZÁGOS BANK RÉSZV.-T.

**Fiókja Szabadka.**

Befizetett részvénytőke: K 5,000.000 — Központ: Eszéken. Alapító Zivnostenska banka. — Fiókok: Zágráb és Szabadka

Intézetünk elvállalta mindennemű

## GAZDASÁGI GÉPEK

u. m. ekék, vetőgépek, aratógépek, gőzgépek,  
benzinmotorok, cséplőgépek, kukurica mor-  
zsolók, szőlő-prések, daráló és más gépek

legjobb és legnevezetesebb gyárainak főképviseletét.

Akinek bármilyen gépre van szüksége, forduljon bizalommal hozzánk, ahol mindenkor a legjobb és

legpontosabb kiszolgálásban fog részesülni

Magyar Jelzálog Hitelbank

konvertált

**nyeremény-kötvényei**

**ÉVENTE HAT HUZÁS.**

**Főnyeremények:**

**1.000.000, 500.000, 300.000 korona**  
és számos nagy nyeremény.

A legkisebb nyeremény, — mellyel *minden sorsjegy okvet-  
len kisorsoltatik*, — 140 kor. és a 80 kor.-t érő nyeremény-  
jeggyel tovább játszik az összes nyereményhuzásokban.

**Legközelebbi huzás június 25-én.**

**Árusítjuk:**

Kézpénzért a napi árfolyamon.  
Letétre 70.— korona lefizetéssel.  
Részletre 10 havi 17.— koronás részletre.  
Árváltozás fenntartva.

**„MERCUR” váltóüzleti részv.-t.**

szabadkai fiókja

Szabadka, VIII., Kossuth-utca 18. szám

## Délvidéki Közgazdasági Bank Részvény-társaság Szabadka

a takarékosági hajlam előmozdítására csinos kivitelű,  
amerikai rendszerű

### **házi takarékperselyeket**

szerezett be, amelyben mindenki kényelmes módon ott-  
hon gyűjtheti a takarékbetéteket.

Aki ilyen takarékperselyt szándékozik elhelyezni,  
helyezzen el alap betétként 5 koronát a Délvidéki Köz-  
gazdasági banknál perselybetétként s kap a betéti köny-  
vecskével együtt egy diszes perselyt, melyet a bank  
kulcs nélkül bocsájt a betevő rendelkezésére, miáltal a  
betevő nincs annak a kísértésnek kitéve, hogy megta-  
karított pénzét esetleg céltalanul elköltse.

A perselybetét elhelyezése következőkép történik:

A persely birtokosa perselyével időközönként a  
Délvidéki Közgazdasági Banknál megjelenik, tartalmát  
a bank egyik tisztviselője jelenlétében kiüríti és persely-  
betétkönyvecskéjében jóváírja.

A betevő kívánságára havonként egyszer vagy két-  
szer az intézet két tisztviselője a betevőt a persely kiüri-  
tése és a betét jóváírása céljából lakásán is felkeresni.

A bank úgy az alapbetét, mint a későbbi befize-  
téseket a rendes betétek módjára az igazgatóság által  
megállapított kamatláb mellett kamatoztatja.